

SÜKÛTUN VE MELEKÛTUN MİRASI

ABDÜLAZİZ BİN ABDURRAHMAN EL-HEDLAK

ÇEVİREN: ABDULRAHMAN EİD

SÜKÛTUN VE MELEKÛTUN MİRASI

ABDÜLAZİZ BİN ABDURRAHMAN EL-HEDLAK

Çeviren

ABDULRAHMAN EİD

SÜKÛTUN VE MELEKÛTUN MİRASI

YAYIN NU/No: 159

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM
BAKANLIĞI SERTİFİKA NU/
Certificate Number: 82658

ABDÜLAZİZ BİN ABDURRAHMAN
EL-HEDLAK

ISBN: 978-625-93587-1-0

Çeviren

DOI:

ABDULRAHMAN EİD

10.5281/zenodo.22011126

Kapak-Dizgi/Cover-Design:

Dil Editörü

Umay Yayınevi

Dr. Berna GÖKPINAR

Düzeltili Editörü/Review
Editor:

Oktay Aytekin

Kütüphane Kartı/Catalog in Publication

1. Baskı, Umay Yayınevi, xviii+134 sf., dizin yok, kaynakça yok, ek görseller yok, Samsun, 2026; 1st Edition, Umay Publishing House, xviii+134 pages, no index, no bibliography, no images, Samsun, 2026

Anahtar Kelimeler/Key Words

1. İslam Felsefesi, 2. Klasik Arap Edebiyatı, 3. Batı Düşüncesi, 4. Arap Sosyolojisi, 5. Tasavvuf

**Baskı-Cilt / Printing and
Binding:** Saytek Dijital
Matbaacılık Sanayi ve
Ticaret Limited Şirketi

**Matbaa Sertifika No/
Printing House Certificate
No.:** 82296

Web Sitesi/ Web Page:
<https://umayyayinevi.com>

E-posta/Contact:

umayyayinevi@gmail.com
iletisim@umayyayinevi.com

Adres/Address:

55270, Atakum/Samsun/
Türkiye

Kitabın bütün yayın hakları Umay Yayınevi'ne aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz. Kitabın bütünü benzerlik ve yapay zekâ tespit yazılımlarıyla taranmıştır. Çalışmanın bütün hukuki sorumluluğu yazara aittir. All publication rights to this book belong to Umay Publishing House. Without written permission from the publisher, except for academic studies and promotional activities where the source is clearly indicated, the book may not be quoted in part or in whole; it may not be copied, reproduced, or published in any printed or digital medium. The entire book has been scanned using similarity and ai detection software. The author bears full legal responsibility for this work.

Atıf/Cite: el-Hedlak, A. B. A. (2026). *Sükûtun ve melekûtun mirası* (Çev.: Abdulrahman Eid). Umay Yayınevi.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

“Her bir okura...

Dünyamıza; yalnızca bize ait olan o saklı bahçeye...

Zamana yenilmeyen dostluğumuza, hiç tükenmeyen sevgimize...

Arapçayı birlikte keşfettiğimiz, gönlümün en güzel köşesinde yer eden sevgili küçük Türk öğrencilerime...

Dünya bütün ağırlığıyla çökerken bile bir kitabın, bir hakikatin ve bir şiirin peşinden yürümeyi bırakmayanlara...

Ve en sonunda, sana...”

**Gerçek řu ki, insanın üzerinden, daha kendisi
anılmaya değer bir şey deęilken, uzun zamanlardan
(dehr) bir süre (hin) gelip-geçti (İnsan suresi, 1).**

...

İşte o, “anılmaya değer bir şey” bile değilken... Vay
haline ki, anılmayı ne de çok sever!

İÇİNDEKİLER

<i>İÇİNDEKİLER</i>	iii
<i>YAZARIN ÖN SÖZÜ</i>	v
<i>ÇEVİRMENİN ÖN SÖZÜ</i>	xii
<i>Yazar Hakkında</i>	xv
<i>Çevirmen Hakkında</i>	xvii
<i>Kitabın Başlığındaki “Melekût” Kavramı Hakkında Bir Açıklama</i>	1
<i>Kendini Yenileyen Selefîlik veya Sivil Toplum</i>	3
<i>İbn Teymiyye Üzerine...</i>	7
<i>Yazıklar Olsun Bu İnsanlara</i>	14
<i>Muhterem Hocamız Allâme Bekir bin Abdullah Ebû Zeyd’in Meclislerinden Edindiğim Faydalar</i>	23
<i>On İki Madde: İçinde İbn Dakîk, Kafka ve Bismarck’ın Kızları Olan...</i>	34
<i>Abdûlvahab el-Messîrî Üzerine...</i>	42
<i>Ebû Abdurrahman İbn Akîl’in Yazıları Hakkında Düşünceler</i>	44
<i>Medeniyet Karşısında Duyulan Aşağılık Kompleksi</i>	51
<i>Rita’nın Gözleri ve Uzza</i>	57
<i>Kuyruklar ve Atasözleri Üzerine Düşünceler</i>	70
<i>“Unvânü’ş-Şerefi’l-Vâfi” ve İslam Medeniyetinin Yaratıcılığı</i>	81

<i>Ölümün Dehşeti ve Hayattakilerin Haşmeti</i>	88
<i>Cezire Âlimi Şeyh Hamd el-Câsir 'in Meclislerinden</i>	91
<i>Söz Şehveti ve Fitnenin Uçurumları (Kelam Şehveti ve Fitnenin Uçurumları)</i>	101
<i>Yaratıcılık Üzerine Fitrî Bir Düşünce</i>	117
<i>Bayağı Şeylerin Kutsallığı</i>	122

YAZARIN ÖN SÖZÜ

“Ben, kaybedilmiş bahisler kuşağına aitim. Zira bizim kuşağımız milliyetçiliğe, devrime ve sosyalizme oynadı; bugün ise demokrasiye oynuyor. Bunu, bu kavramların özünde barındırdığı değerler için değil, bilakis Arap uyanışına ve medeniyetin dayattığı engelleri aşmaya giden birer vasıta olarak yapıyor.” (Tarabîşi)¹

Düşüncenin, Medeniyet Hikâyesinde Tarihsel Bir Güce Dönüşmesi

“XIV. Louis döneminde (1643-1715) yaşamış olan Ninon de l’Enclos adında bir kadın, skandallarla dolu, sefîh bir hayat sürmüştür. Ancak bu hayat, onun azımsanmayacak bir bilgi birikimi edinmesine; edebiyat, sanat ve siyaset erbabının akın ettiği edebi bir salon açmasına engel olmamıştır. Öyle ki sergilediği zekâ ve bilgiyle tüm Paris’i hayrete düşürmüş, hatta Kral’ın bile merakını cezbetmiş ve Kral onu sarayında bir perdenin arkasından dinlemiştir.

Ninon, neredeyse tüm arkadaşlarından daha uzun yaşadı. Eceli yaklaştığında, Cizvitler ve Jansenistler onu kendi saflarına

¹ George Tarabîşi (Corc Tarâbîşi) (1939-2016), Suriyeli bir mütefekkir ve münekkittir. Modern Arap düşüncesi alanındaki derinlikli çevirileri ve eleştirel tezleriyle tanınır. Arap edebiyatı ve felsefe eğitimi almış; çeviri, edebiyat ve düşünce eleştirisi alanlarında çalışmalar yapmıştır. En önde gelen eserleri arasında, Muhammed Âbid el-Câbirî’nin projesini analitik bir eleştiriye tâbi tuttuğu büyük projesi *Nakd Nakdi’l-Akli’l-Arabî* (Arap Aklının Eleştirisinin Eleştirisi) yer alır. Bunun yanı sıra *Mine’n-Nahda ile’r-Ridde* (Rönesans’tan İrtidada), *Masâiru’l-Felsefe Beyne’l-Mesîhiyye ve’l-İslâm* (Hristiyanlık ve İslam Arasında Felsefenin Kaderleri) ve *Heratakât* (Sapkın Düşünceler / Heretik Fikirler) adlı kitapları da bulunmaktadır. Tarabîşi, Arap aklını gelenekselci ve ideolojik bağımlılıktan özgürleştirme çağrısıyla ve çağdaş Arap kültüründeki din, akıl ve aydınlanma meselelerini cesur bir şekilde ele almasıyla temayüz etmiştir.

katmak için yarıştılar. O ise onlara nezaketle teslim oldu ve KİLİSE'nin kucağında son nefesini verdi.

Ulaştığı zenginliğe rağmen vasiyetinde, olabilecek en sade şekilde defnedilmesi için cenazesine yetecek cüzi bir miktar dışında bir şey bırakmadı. Ancak şunları yazmıştı: “Vekilim olan Mösyö Arouet'den, Cizvitlerin yanında eğitim gören oğluna kitap alması için bin frank bırakmama naçizane bir şekilde izin vermesini rica ediyorum”. Durant der ki: Oğul kitapları satın aldı, okudu ve Voltaire¹ oldu!”²

Batı deneyimi, teşvik edici medenî bir meydan okumadır; tarihin akışının üzerine kapattığı mutlak bir ideal değildir. Eğer bunu kabul etmezsek, bu medenî duruş: “Bizi kalıcı olarak üçüncü sınıf insanlar yapacaktır. Adımlarımızı hızlandırsak bile ancak ikinci sınıf insanlar olabiliriz ki bu da ulaşabileceğimiz en son noktadır. Zira birinci sınıf, kendi belirlediği yönde durmaksızın ilerleyen Batı'nın ta kendisidir.”³

¹ Voltaire (1694–1778), Aydınlanma Çağı'nın en önde gelen mütefekkirlerinden olan Fransız bir filozof ve yazardır. Düşünce ve ifade özgürlüğünü savunmasıyla, Katolik Kilisesi'ne ve siyasi istibdata yönelik iğneleyici eleştirileriyle tanınır. Hurafe ve bağnazlık karşısında aklın kullanılmasını ve dinî hoşgörüyü savunmuştur.

² Will ve Ariel Durant, *Medeniyetin Hikâyesi*, 31/48 (uyarlanarak ve özetlenerek).

³ Yazarın Notu: Abdulvahap el-Mesirî, *Fikrî Yolculuğum*, s. 452.

1930 yılının Nisan ayında Mısır Üniversitesi'nde, Abbas Mahmud el-Akkad ile Selame Musa arasında, İngiliz şair Rudyard Kipling'in meşhur, “Doğu Doğu'dur, Batı da Batı'dır ve bu ikisi asla birleşemez” beyti üzerine bir münazara düzenlenmiştir. Bu münazarada Akkad, Kipling'in görüşünü destekleyerek 228 oy alırken, ona karşı çıkan Selame Musa ise 132 oy almıştır.

Nebil Abdulcebbar, *Modern Arap Düşüncesinde Bilimsel Yönelim*, s. 322.

Çamurun Sefaletine İsyan

Balçığın Acziyetine Başkaldırı

“Yoksulluk benim için asla bir felaket olmadı, zira onu daima ışığın zenginliği dengeledi. O zamanlar devrimlerim bile bu ışıkla aydınlanırdı. Kalbimin doğası gereği bu tür bir sevgiye yatkın olduğundan emin değilim; ancak koşullar bana yardım etti ve beni yoksulluk ile güneşin tam ortasına yerleştirdi. Yoksulluk, dünyadaki her şeyin yolunda olduğu hükmüne varmamı engelledi. Güneş ise bana tarihin her şey demek olmadığını öğretti.” (Camus)¹

Bilir misin... Yirmi iki yıl önce bir de baktım ki dünya, ruhumu çirkinlik ve hayal kırıklığı çamuruna gömmüş, onu bataklık suyuyla boğmuştu.² Ruhumun karanlık bir köşesine çekilip aylarca orada kaldım; sessizliği ve yaşamı yavaş yavaş karnarcasına tükettim. Gözlerimi kapadım ve daha yeni başlamış bir hayatın sonu geldiğini sandım. Fakat derler ya, “mihenkler büyük bir öğretmendir”, her ne kadar bu öğretmen derslerinin bedelini ağır ödetse de. O kupkuru ruhun köküne nasıl bir hayatın sızdığını bilmiyorum. Manevî dünyamda zifirî karanlığında bir ışık parladı bana... Ben de kendime dayanıp, arkama bile bakmadan o ışığı gözleyerek yürüdüm. Belirsiz bir fikre doğru, zorlukların içine daldım; felsefesi, temkinli bir bilinçle şuna benzeyen bir fikirdi bu: Okumak, yaşama bir alternatiftir...

Çamurun sefaletine karşı devrim; işte ben buna, gelişmekte olan bir şahsiyetin hayatının büyük dönemeçlerinde ruhun sıçrayışı diyorum. Ruhum çırılçıplak kaldığı gün; o bataklık suyunu dünyanın suratına tükürdüm ve bilgi yapraklarıyla üzerimi örtmeye koyuldum. Kütüphanelerin yolunu tuttum, raflardaki bu şeylerin çoğunu bilmiyordum ve cehaletin acısıyla kıv-

¹ Albert Camus (1913–1960) Absürt varoluşçuluğun öncülerinden Fransız filozof ve romancı. Hayatın anlamsızlığı karşısında insani başkaldırı çağrısı yapmıştır. En meşhur romanları *Yabancı* ve *Veba*’dır.

ranıyordum. Hâlâ bir gün raftaki tuhaf bir başlığın önünde durup “Bu ne? Ne anlama geliyor?” diye sorduğumdaki şaşkınlığımı ve ardından ağladığımı hatırlarım. Bana öğretecek kimse yoktu.

Fakat o günlere harika şeyler borçluyum; bunlardan üçü belki de benden başkasına pek nasip olmamıştır:

Birincisi: Eski nefesimle yavaş yavaş yükselen ruhun tadını hisseder, ölümle yaşam arasında çırpınan yeni ruhun titreyişiyle ürperirdim. Henri Troyat’ının kastettiği şey bu muydu: “Daha iyi bir şekilde yeniden doğmak için ölüyordum”!

İkincisi: Kim olursa olsun, hiç kimsenin zihnim üzerinde bir otoritesi yoktur. Zira entelektüel otodidaktizm (kendi kendini yetiştirme), çoğu zaman bir yere ait olmayan ama bir yönü olan bir aydın ortaya çıkarır. “Müesseses nizamın saflarına, enformasyon endüstrilerinden birinin ücretli bir vekili olarak katılma seçeneğini reddettim.” Gramsci der ki: “Burjuvazinin kültürel hegemonyası sonucunda, egemen sınıfın fikirleri, nesnelerin tabiatı gereği tüm toplumun fikirleri haline gelir ve artık kimse onlara karşı çıkamaz. Sadece çok eğitilmiş ve yüksek entelektüel yetkinliğe sahip olanlar, aydınların toplumsal işlevine; yani halkları değiştirme işlevine sahip olabilirler.”

Üçüncüsü: Başkalarının yürüdüğü kültürel patikalardan yürümedim, çünkü o patikaları zaten bilmiyordum. “Hayatın neredeyse hep en kötü yüzünü tanıdım, ama her zaman kendi yolunu bulmayı başardım.” Okuma ve bilgi üzerine tartıştığım kişilere sık sık derim ki: “Kültürel akımlardan sakının, kalıplaşmış, kuru aydın imajını yırtıp atın!

Kendinizi ‘hayret etme keyfinden’ mahrum bırakmayın.” Bununla kastettiğim şudur: Her kültürel çevrede, diğerlerinden daha çok konuşulan isimler, konular ve kitaplar vardır. Okur da -kültürel yetişme tarzı nedeniyle yani taklitçilikle- bu yüzden, dillerde ve kalemlerde daha az anılan, bazıları açık bazıları ise muğlak sebeplerle geri planda kalmış nice dolu dolu isim, konu

ve kitaptan uzaklaşır. Ben bu kültürel akımlardan kaçınarak, o terk edilmiş yolları seçtim. Eğer o yorucu kültürel başlangıç ve bu dizginlenemez entelektüel gurur olmasaydı asla ulaşamaya-
cağım nice şeye ulaşamazdım...

Ey yapışkan çamur, ey şekil verilmiş balçık: Seyna'nın o ıssız yollarındaki ateş; işte bunları devrimlerime yakıt yaptım.

Anlık Olanın Mutlak Olandaki İzi

Bu makaleler, yayımlandıkları gün gazete sayfalarında kalması, zamanın onları unutturması korkusuyla burada bir kipta toplandı. Ben neyim ki? Bu engin, kör evrende kaybolmuş bir zerre; bu sonsuz mutlaklıkta bir anlık varlık...

Öyleyse gel, benimle birlikte bu kayıp zerrenin, evrenin vicdanında ölümsüz bir iz bırakma çabasına nazik bir tebesümle gül. Bir “an”dan ibaret olan bu varlığın, ebediyetin sonsuz zamanlarına yoldaş olmak için nasıl da genişlemeye çalıştığına...

Bu makalelerin bir kısmı, o anın ilhamıyla, düşünmeden kaleme alınmış yazılardır. Bir kısmı için ise zihnimi yordum, kalemimi günlerce tükettim. On yedi yıllık bir sürede yedi farklı yayında neşrettiğim çeşitli çalışmalardan seçtim onları. Dolayısıyla, hâlâ yazmaya devam eden bir kalemin kaçınılmaz olarak taşıdığı bilimsel ve sanatsal değer farklılıklarını, ruhsal dalgalanmalarını ve bu yılların izlerini taşırlar.

Bunları yayımlamaktaki en yüce amaçlarımdan biri; düşünce metodunun, entelektüel çeşitliliğin ve parlak ifadenin, aklın yapısı ve söylemin niteliği üzerindeki derin etkisini pek çok okura göstermekti. Evet, bu amaca doğrudan yönelmedim, fakat yazdığım her harfte bu imâ mevcuttu. Zira belki de bir tablodaki gölgeler, bakan kişinin ruhunda ışıkların parıltısından daha harika bir etki bırakır. “Kulağıma bağırdığında seni iyi duyamıyorum.”

Bu makalelerin, aklı daraltan, “insanı ayağa kaldıran ve oturtan, kudretin saklı kaynaklarını coşturan, duygunun merkezlerini isabetle vuran ve okura, eskisinden başka bir şeye dönüştüğü hissini veren” o büyük edebi ve fikri eserler kadar tehlikeli olduğunu iddia etmiyorum. Hayır... Ancak Dostoyevski’nin o derin sözünün gölgelerinden de yoksun olmadıklarını sanıyorum: “Söz, büyük bir eylemdir.”

Her ne kadar benlik hakkında konuşmayı hoş karşılamayan, hatta bunu ayıplayan bir kültürden geliyor olsam da, bu durum yazdığım her harfte samimi olmaya çalıştığımı iddia etmeme engel olmayacaktır. Çünkü: “Hiçbir şey, bir aydının kamusal performansını, koşullara göre fikir değiştirmekten ve ihtiyatlı bir sessizliğe bürünmekten daha fazla lekelemez.”¹

Son olarak... Bu sefil ve zavallı insanoğlunun dünyasında, bilinci, onuru ve vicdanı yükseltme konusunda, diğer tüm insanî faaliyet türlerinin o kalabalık çeşitliliğinin başaramayacağı şeyi başarabilecek tek gücün, bu samimi sözün kudreti olduğuna derinden inanıyorum. “Aydının imana, kitlelerin ise bilince ihtiyacı vardır.”²

Başlangıcın Sonu

“Ebeveynlerinden miras aldığın şeyi gerçekten sahiplenmek istiyorsan, onu yeniden kazanmaya çalışmalısın.” (Goethe)³

Bazı şeyleri unutmak, hatırlamaktan daha zor olduğu için; muhterem hocamız Allâme Salih bin Abdülaziz Âl-i Şeyh’in üzerimdeki o engin lütuflarını ve iyiliklerini yaşadığım sürece

¹ Edward Said, *Aydın Suretleri*, s. 14.

² Yazarın Notu : Burada, *Şii Mirasında Kadın İmgesi - Metinsel Aklın Mekanizmalarını Sökmek* adlı kitabın sahibinin şu ithafını aktarıyorum: «İthaf: Yüce Ayetullah’a: Akla!»

³ Johann Wolfgang von Goethe (1749–1832) Avrupa edebiyatının en önemli sembollerinden Alman şair, edebiyatçı ve filozof. İnsanın hırs ve günah arasındaki mücadelesini işleyen başyapıtı *Faust* ile ünlüdür.

unutmayacağım. Herkes tarafından bilinir ki; soylu ailelerin çocukları soylu kalır, zira elma, ağacından uzağa düşmez. Allah, insanlar arasındaki saygınlığınızı daim eylesin ve sizi, sevdiklerinizle birlikte mutlu kılsın.

Ayrıca, bu makalelerin çoğu “el-İslam el-Yevm” dergisinde yayımlandı. Bu vesileyle dergi ailesine, özellikle de genel yayın yönetmeni, saygıdeğer Şeyh Dr. Abdülvahab bin Nasır et-Turayri’ye¹ ve yardımcısı, aydın kardeşim Üstad Salih bin Hamud el-Fevzan’a gösterdikleri teşvik ve misafirperverlik için teşekkür ederim.

Yüce Allah’tan bu dünya hayatındaki çabamızı, insanlarla en hayırlı çabalarından kılmasını ve bizleri, işleri övgüye layık amaçlarına uygun yerlere koyma konusunda doğru yola ilemesini niyaz ederim. Ve hamd, Âlemlerin Rabbi olan Allah’adır.

¹ Yazarın Notu: Bir sabah muhterem hocamız Allâme Hamd el-Câsir’in -Allah o ak saçlı zata rahmet eylesin- yanına girdim. Onu kütüphanesinde, elindeki kâğıtları karıştırırken buldum. Karşısına oturdum. Başını kaldırıp bana tebessüm ederek şöyle dedi: «Tüccar iflas edince eski defterlerini karıştırır.» Bunlar, vaktinde yayımlamadığım bazı yazılarımdan kalan kâğıtlar, bugün dergi (el-Arab) için bazı malzemelerine ihtiyaç duydum... Bu makalelere burada bazı eklemeler, bir kısa hikâye ve okuma üzerine benimle yapılmış bir söyleşi ekledim.

ÇEVİRMENİN ÖN SÖZÜ

“Tablonun en güzel tarafı, onu derin bir tefekkürle seyreden insandır.”

Arap ve İslam edebiyatının en büyük yazarlarından biri olan Cahiz’in, iktibas sözcüğünün etrafında dönen çarpıcı bir anlatımından bahsetmiştim. Cahiz diyor ki: “İktibas (alıntı yapmak), yeni bir teliftir.”

Yani, bir kitabı okursunuz, sonra o kitaptan ifadeler veya fikirler iktibas edersiniz; onları bağlamından kopararak veya bağlamıyla birlikte alarak kendi usulünüzce anlarsınız ve kendi katkılarınızı eklersiniz. İşte bu, Cahiz’e göre alıntı değil, yepyeni bir telif (kompozisyon) sayılır.

İşte bu çılgın kitap da tam olarak böyle.

Muhtemelen kitabın ilk sayfalarından itibaren sizi saracak his de budur. Bir bakarsınız ki kitap bir otobiyografi, sonra edebî, eleştirel ve analitik bir eser, ardından edebî bir metin, daha sonra fıkıh içeren bir kaynak, peşinden şuraya buraya serpiştirilmiş derin düşüncelerle dolu bir günlük ve nihayetinde içerdiği bilgi yoğunluğuyla ansiklopedik bir çalışmadır... Kitabı nasıl sınıflandıracağınızı şaşıracaksınız.

Ancak, kitabı zihninizde canlandırmanız için size yardım edeyim.

Şunu hayal edin: Utangaç ve içe dönük bir mizaca sahip, okumaya öylesine tutkun bir kişi ki, günde 13 saatini kitap okuyarak geçirebiliyor! Bu hal, 20-30 yıldan beridir devam ediyor... Ve okuduklarından elde ettiği faydalı notları, hoş anekdotları, veciz sözleri bir deftere kaydediyor... Günler geçtikçe, bu doymak bilmez okur, bu birikimini aktaracağı, çok küçük ve öz bir kitap yazmaya niyetleniyor...

Sizce ortaya ne çıkar?

Elbette ki, bu hoş, hafif ve bir o kadar da çeşitlilik barındıran kitap çıkar.

Dolayısıyla, burada bulacağınız şey, yazarın uzun yıllara yayılan sessizliğinden, derin tefekküründen ve aralıksız okuma serüveninden sizlere kalan mirastır...

Bu, yıllar süren bir inzivanın maddî ve manevî mirasıdır...

Kitabı okurken, makalelerindeki ‘düzenli’ görünen dağınık üslubunun cazibesine kapılacaksınız. Bu dağınık düzende bir gariplik, bir büyü, bir haz bulacak; aynı zamanda bir miktar dağınıklık hissedeceksiniz. Fakat kitap sona erdiğinde, bu zekice planlanmış, görünüşte dağınık ve karmaşık düzenden ne kazandığınızı anlayacak ve keşfedeceksiniz.

Hedlak sıradan bir yazar değildir. O, yazarken -benim tabirimle- ‘aynaların kalemi’ ile yazar. Yani, gerçeği olduğu gibi aksettiren bir kalem; içsel anlamları, iç dünyayı ayna gibi yansıtan bir kalem; duyuları, duyguları birebir aktaran bir kalem.

Kitapta, pek çok kitabın, düşünürün, edibin, siyasetçinin ve yazarın isimlerini göreceksiniz. Ve şunu bilin ki, Türk okuru olarak siz, bu isimlerin birçoğunu tanımayacaksınız. Fakat ben, bilinçli olarak bu kitabı seçtim ve elimden geldiğince, karşımıza çıkan her bir şahsiyet hakkında kısa, tanıtıcı bilgiler ekledim.

Çünkü inanıyorum ki, sizi ona bağlayan şey, onun söylediklerini ve hissettiklerini anlamanızı sağlayan geniş ortak paydadır. O, uzun sessizliğinin ve mülkünün (birikiminin) mirasını, bilgisini ve hüznünü, ey okur, işte burada sana emanet ediyor.

O, suskun biriydi; kelimenin kıymetini çok iyi biliyor, onu hakkıyla taşıyacak yeterliliğe sahip birini bulmakta ise zorlanıyordu. Okudu, okudu; kitaplar biriktirdi, fikirlerden kuleler inşa etti. Gün be gün, ay be ay, yıl be yıl... Onu anlayacak, onunla düşüncüyü ve kitap sevgisini paylaşacak kimseyi bulamamanın hüznünü yaşadı. Nihayet, kader onu, o yüce fikir abidesi,

tarihçi Hamid el-Câsir ile komşu kıldı. Hedlak, onda üstün bir örneği, bir öğretmeni buldu; el-Câsir ise ondaki derin ahlakı ve engin fikir okyanusunu keşfetti.

Bu kitap, kitaplar ve yazarlar hakkındaki entelektüel birimin özlerinden oluşmaktadır. O, kitaplardan muazzam alıntılar yakalar ve bunlara, ancak uyanık, kültürlü bir okurun sezebileceği derinlikte yorumlar düşer. Hatta bazen, iktibas ettiği alıntıdan daha latif, daha güzel yorumlar yazar.

Gerçekten de onun yazım üslubu son derece yüksek, yerine göre alaycı ve komik, yerine göre hüznü ve kötümser, yerine göre iyimser ve neşeli ama her daim öz ve akıcıdır.

Yazarın yüksek edebi üslubunu ve çarpıcı ifade tarzını size ulaştırmak için var gücümle çabaladım.

Umarım siz de onda, benim bulduğumu bulursunuz. Size, keyifli, faydalı, bilgi dolu ve elbette okuma sevgisiyle dopdolu bir yolculuk diliyorum.

Abdulrahman Eid

2025/11/26

Zilhicce 1445

Muhteşem İstanbul'dan

Yazar Hakkında

Abdullah bin ABDÜLAZİZ BİN ABDURRAHMAN EL-HEDLAK, Suudî bir araştırmacı ve müelliftir. Çağdaş İslam düşüncesi alanındaki en önde gelen mütefekkirlerden biri kabul edilmesinin yanı sıra kültür ve akademi çevrelerinde de dikkat çekici bir şahsiyettir. Âlimlerin ve mütefekkirlerin hayatlarını inceleme ve otobiyografi edebiyatına dair derinlikli eleştirel okumalar sunar ve bu alandaki uzmanlığıyla tanınır.

Yetiřmesi ve Eğitimi

Abdullah el-Hedlak, Suudi Arabistan’da doğdu ve eğitimi buradaki okullarda tamamladı. Küçük yaşlardan itibaren okumaya ve araştırmaya yönelik güçlü bir eğilim gösterdi ve bu durum onu Eğitim Biliřimi alanında uzmanlaşmaya sevk etti. Bu alanda yüksek lisans derecesini aldı ve Riyad’daki Kral Suud Üniversitesi Eğitim Fakültesi’ne doğent olarak atandı. Akademik kariyeri boyunca, elektronik oyun yazılımlarının sınıflandırılması, elektronik oyunların olumlu ve olumsuz yönleri ile oynama motivasyonları gibi konuları ele alan çok sayıda araştırma yaptı ve makale yayımladı.

Akademik Uzmanlık Alanı

El-Hedlak, Eğitim Biliřimi alanında uzmanlaşmış olup, araştırmalarında teknolojinin eğitim süreci üzerindeki etkisine odaklanmıştır. Eğitimde elektronik oyunların kullanımına dair eleştirel bakış açıları sunmada önemli bir rol oynamış, bu konunun olumlu ve olumsuz yönlerine ışık tutmuştur. Ayrıca, teknolojinin kullanımındaki şer’î ve ahlakî yöne olan ilgisini yansıtan, elektronik oyun yazılımları için İslamî bir sınıflandırma sistemi önermiştir.

Eserleri ve Yayınları

Abdullah el-Hedlak’ın birkaç eseri bulunmaktadır. En öne çıkanları şunlardır:

- 1 Mîrâsü's-Samt ve'l-Melekût (Sükûtun ve Fikriyâtın Mirası): Bu kitapta, bir dizi mütefekkir ve âlimin otobiyografisini ele alarak otobiyografi edebiyatına dair derinlikli eleştirel okumalar yer almaktadır.
- 2 el-Hâdî ve'l-Hâzî (Yol Gösterme ve Tutarsızlık): Suud es-Serhan'ın, İbn Teymiyye'nin felsefeye karşı tutumu hakkındaki araştırmasına yönelik eleştirel bir okumadır.

Eserleri, yüksek edebi üslûbu, detaylara verdiği önem ve ele aldığı şahsiyetler hakkında yeni ve ilgi çekici bilgiler sunmasıyla öne çıkar.

Görevleri ve Faaliyetleri

Abdullah el-Hedlak, çeşitli akademik ve idari görevlerde bulunmuştur. Bilimsel ödüllerin verildiği toplantılarda jüri üyeliği yapmış bu alandaki konferans ve sempozyumların düzenlenmesinde yer almıştır. Ayrıca, fikrî ve kültürel meseleleri ele alan tartışma programlarına katılarak medyada da yer almıştır.

Kişisel Özellikleri

El-Hedlak, engin tevazu ve ilme olan derin ilgisiyle tanınır. İnsanlarla bir araya gelmektense yalnızlığı ve okumayı tercih ettiği, gözlerden uzak, sade bir hayat yaşadığı ve saatlerini ofisinde, kitapların ve araştırmaların mütalaasına dalmış bir halde geçirdiği zikredilir.

Sonuç

Abdullah el-Hedlak, kendi alanında belirgin bir iz bırakmış şahsiyetlerden biridir. Eserleri ve araştırmalarıyla Arap kütüphanesine değerli katkılar sunmuş ve çağdaş İslam düşüncesinin zenginleşmesine hizmet etmiştir. Çalışmaları, İslam düşüncesi ve otobiyografi edebiyatı ile ilgilenen araştırmacılar için önemli bir başvuru kaynağı olmaya devam etmektedir.

Çevirmen Hakkında

Abdulrahman Eid, Suriye'nin Halep şehrinde doğdu. 2012 yılında Halep Üniversitesi'nde eğitimine başladı, ancak savaş nedeniyle 2018'de Türkiye'ye göç etmek zorunda kaldı. Eğitimine İstanbul'da devam ederek 2023 yılında Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu.

Arapçayı yabancı dil olarak öğretme alanında kariyer yapmış olup İmam Hatip okulları, Türkiye Kur'an-ı Kerim Eğitim Vakıfları ve Türkiye Diyanet İşleri Başkanlığı gibi çeşitli kurumlarda çalışmıştır. Hâlen bu alanda çalışmalarını sürdürmektedir. Aynı zamanda yabancı dil olarak Arapça öğrenen çocuklara yönelik, dünyada bir ilk olan bir hikâye serisi hazırlamıştır ve bu seri Royabooks Yayıncılık tarafından yayımlanmaktadır.

Ayrıca çevirmen, siyaset felsefesi üzerine araştırmalar yapmakta olup özellikle İslam ve siyaset ilişkisi konularına ilgi duymaktadır. Birçok makalesi bulunan ve çeşitli gazete ve dergilerde çalışmış biridir. Şu anda Kritik Bakış gazetesinde yazılar yazmaktadır.

Yayımlanmış Kitaplar:

”Özgürlerin Savaşı” Türkçeye çevrilmiş ve Maruf Yayınları tarafından yayımlanmıştır.

“Tufanın Sancağı Altında” Kitabı – PDF Elektronik Baskı (Çeviri Eser)

Eid, Abdulrahman. Kıtâat (Kediler). İstanbul: Rüya Yayınları)Royabooks(.

Hazırlık Aşamasında Olan Çeviriler:

- Filistinli yazar Ömer bin Mahmud Ebu Ömer'in “Okuma Sanatı”
- Abdülaziz et-Tarifi'nin “Akli Düzenleme ve Nakli Tasvir Etmede Liberal Zihniyet”

olanları içerecek şekilde, kendi inzivasında inşa ettiği kişisel ve manevî dünyasını kastetmektedir. Bu, onun:

Uzun yıllar süren okuma, tefekkür ve suskunlukla beslediği **içsel âlemi** ve **şahsi mülküdür**.

Kitapların, düşüncelerin ve derin düşüncelerin hüküm sürdüğü **inziva ve okuma âlemdir**.

Dolayısıyla kitabın başlığındaki “melekût” sözcüğü yazarın sessizlik ve tefekkürle yoğurduğu bu zengin fikir ve duygu dünyasını, bir miras olarak siz okurlara aktardığının bir göstergesidir.

Bilir misin... Yirmi iki yıl önce bir de baktım ki dünya, ruhumu çirkinlik ve hayal kırıklığı çamuruna gömmüş, onu bataklık suyuyla boğmuş. Ruhumun karanlık bir köşesine çekilip aylarca orada kaldım; sessizliği ve yaşamı yavaş yavaş kanarcasına tükettim. Gözlerimi kapadım ve daha yeni başlamış bir hayatın sonu geldiğini sandım. Fakat derler ya, “mihenkler büyük bir öğretmendir”, her ne kadar bu öğretmen derslerinin bedelini ağır ödetse de. O kupkuru ruhun köküne nasıl bir hayatın sızdığını bilmiyorum. Manevî dünyamın zifirî karanlığında bir ışık parladı bana... Ben de kendime dayanıp, arkama bile bakmadan o ışığı gözleyerek yürüdüm. Belirsiz bir fikre doğru, zorlukların içine daldım; felsefesi, temkinli bir bilinçle şuna benzeyen bir fikirdi bu: Okumak, yaşama bir alternatiftir... Çamurun sefaletine karşı devrim; işte ben buna, gelişmekte olan bir şahsiyetin hayatının büyük dönemeçlerinde ruhun sıçrayışı diyorum. Ruhum çırılçıplak kaldığı gün; o bataklık suyunu dünyanın suratına tükürdüm ve bilgi yapraklarıyla üzerimi örtmeye koyuldum. Kütüphanelerin yolunu tuttum, raflardaki bu şeylerin çoğunu bilmiyordum ve cehaletin acısıyla kıvranıyordum. Hâlâ bir gün raftaki tuhaf bir başlığın önünde durup “Bu ne? Ne anlama geliyor?” diye sorduğumdaki şaşkınlığımı ve ardından ağladığımı hatırlarım. Bana öğretecek kimse yoktu.

Bu kitabın, akli daraltan, “insanı ayağa kaldıran ve oturtan, kudretin saklı kaynaklarını coşturan, duygunun merkezlerini isabetle vuran ve okura, eskisinden başka bir şeye dönüştüğü hissini veren” o büyük edebi ve fikri eserler kadar tehlikeli olduğunu iddia etmiyorum. Hayır... Ancak Dostoyevski'nin o derin sözünün gölgelerinden de yoksun olmadıklarını sanıyorum: “Söz, büyük bir eylemdir.”

